

Implementatie van het nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren

Template voor de beschrijving van het netwerk

1. Inleiding

Op 30 maart 2015 werd de *Gids naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren* door de Interministeriële Conferentie Volksgezondheid goedgekeurd. Daarin wordt de basis gelegd van een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid dat uitgaat van de noden van kinderen en jongeren met psychische of psychiatrische problemen en hun context. Om optimaal in te spelen op die noden opteren we expliciet voor een globale en geïntegreerde aanpak van alle zorgcomponenten.

Het werken met programma's gerealiseerd door provinciale netwerken staat hierbij centraal. Anders gezegd, een geheel van relevante partners, zorgaanbieders, instellingen en diensten die zich richten op kinderen, jongeren en hun context vervullen samen, vanuit het netwerk, een aantal welomschreven kernopdrachten of functies. Deze functies vormen voor ieder netwerk de basisactiviteiten om het toekomstig zorgaanbod in één of meerdere programma's te vertalen. Om de functies te concretiseren, worden er modaliteiten aan gekoppeld. Programma's vertrekken steeds vanuit de noden van de kinderen, jongeren en hun context. Hoofdstuk 3 van de gids gaat hier uitgebreid op in.

De werkingsgebieden van de netwerken vallen samen met de provinciegrenzen. Het geheel van deze werkingsgebieden omvat op die manier het volledige Belgische grondgebied.

2. Gefaseerde implementatie

Het nieuw geestelijk gezondheidsbeleid zal stapsgewijs worden geïmplementeerd. In een eerste fase willen we de nadruk leggen op de creatie en de coördinatie van netwerken. De concrete aanzet werd in april 2015 gegeven door de verspreiding van de gids en de *Richtlijnen voor de netwerkcoördinatie kinderen en jongeren*.

Van zodra er op het terrein functionerende netwerken tot stand zijn gekomen, in overeenstemming met de visie, uitgangspunten en het model beschreven in de gids, kunnen de volgende fasen van het nieuwe beleid worden geïmplementeerd.

De implementatie van het programma 'crisiszorg' zal prioritair zijn.

3. Financiering

Alle relevante partners, zorgaanbieders, instellingen en diensten die zich richten op kinderen en jongeren en hun context worden in het provinciale netwerk geïntegreerd. Hoofdstuk 4 van de gids beschrijft een aantal algemene juridische en financiële aspecten van deze integratie.

De financiering vanuit de federale overheid zal verlopen via B4-overeenkomsten met ziekenhuizen die deel uitmaken van het netwerk. Deze ziekenhuizen fungeren als doorgeefluik en dragen alle ontvangen middelen over aan het netwerk. (cfr. template, 4.7.)

De gemeenschappen en gewesten financieren de partners onder hun bevoegdheid en de missies die hen zijn toegekend.

De netwerkcoördinatie zal worden gefinancierd zoals weergegeven in de *Richtlijnen voor de netwerkcoördinatie kinderen en jongeren*.

4. Template voor de beschrijving van het netwerk

Om een duidelijk beeld te krijgen van de creatie en initiële ontwikkeling van de provinciale netwerken voor kinderen en jongeren hebben de gemeenschappen, de gewesten en de federale overheid een template samengesteld. Elk provinciaal netwerk vervolledigt de verschillende onderdelen van deze template. De netwerken krijgen hierdoor de mogelijkheid om zich naar de samenwerkende overheden te profileren.

A.d.h.v. deze template kan de interkabinettenwerkgroep (ikw) 'taskforce ggz' een eerste maal nagaan of het netwerk voldoet aan de visie, de uitgangspunten en het model zoals beschreven in de gids. Dit is cruciaal voor de verdere implementatie van het nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren.

5. Praktische modaliteiten

De template wordt voor 30 juni 2015 via mail overgemaakt aan aan de ikw 'taskforce ggz' via het mailadres: jo.holsbeek@gezondheid.belgie.be.

Elk netwerk vervolledigt één template die:

- bestaat uit één tekstbestand in het *.doc of het *.docx-formaat
- maximaal 10 pagina's omvat, opgemaakt in het lettertype Arial, tekstgrootte 10, interlinie 1,5
- de structuur en de volgorde van de onderdelen zoals in de template weergegeven, respecteert
- in bijlage enkel formele stukken (zoals bv. samenwerkingsovereenkomsten) en geografische weergaven (ingescand als afdrukbaar pdf-bestand of als *.doc of *.docx-bestand) bevat

6. Evaluatieprocedure

De netwerken presenteren hun template aan de ikw 'taskforce ggz'. De presentaties vinden plaats in Brussel. De ikw 'taskforce ggz' neemt met elk netwerk contact op om een datum en een tijdstip voor de presentatie vast te leggen. Elk netwerk vaardigt voor hun presentatie maximum 4 personen af, waarvan tenminste één persoon de ambulante partners vertegenwoordigt, één persoon de (semi)residentiële partners vertegenwoordigt en een derde persoon de niet-ggz partners

vertegenwoordigt. Een presentatie is niet langer dan 30 minuten. De ikw-leden krijgen de mogelijkheid om vragen te stellen.

Op basis van de ingediende template, de presentatie en de vragenronde gaat de ikw '*taskforce ggz*' na of het netwerk voldoet aan de visie, de uitgangspunten en het model zoals beschreven in de gids. Deze beslissing wordt schriftelijk meegedeeld.

Netwerken die nog niet klaar zijn voor de implementatie van de eerste fase van het nieuw beleid, worden geïnformeerd over hun specifieke verbeterpunten. Zij zullen opnieuw een template indienen en deze vanaf september 2015 presenteren aan de ikw '*taskforce ggz*'.

7. Ondersteuning

Om de netwerken te ondersteunen zal een vormingsprogramma met coachingsessies worden uitgewerkt. Daarnaast zullen alle netwerken wetenschappelijk worden begeleid en geëvalueerd.

Relevante informatie wordt gepubliceerd op een website (momenteel nog 'under construction'). Een helpdesk wordt eveneens geïnstalleerd.

Template

Beschrijving van het netwerk¹

1. Naam van het netwerk

- Situeer kort de (voorlopige) naam van het netwerk.

2. Historiek

- Schets kort de historiek van het netwerk. Wanneer is het netwerk ontstaan?
- Schets de scharnierenmomenten van het netwerk.
- Wie heeft de coördinatie van het netwerk tot nu toe opgenomen?

3. Doelgroep en geografische gebiedsafbakening

- Geef een beschrijving van de doelgroep, nl. kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar en hun context. Refereer naar jongvolwassenen uit de scharnierleeftijd 18 tot 23 jaar.
- Preciseer de provincie die het netwerk zal bedienen.
- Ga dieper in op specifieke, regionale gezondheidsdeterminanten en socio-economische contexten binnen de provincie.

4. Missie en visie van het netwerk

- *De Gids naar een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid voor kinderen en jongeren* beschrijft de algemene visie en missie van het nieuw geestelijk gezondheidsbeleid kinderen en jongeren. Licht de concrete waarden, visie en missie van het netwerk toe, zoals door de partners wordt onderschreven. Deze visie omvat dan ook de uitgangspunten van het netwerk waarop de toekomstige activiteiten geïnspireerd zijn en wordt als toetssteen gebruikt bij het uitbouwen van nieuwe initiatieven.

5. Beschrijving van de structuur en financiering van het netwerk.

5.1. Netwerksamenstelling

- Beschrijf de huidige samenstelling van het netwerk. Beschrijf de partners die in het netwerk betrokken worden en de mix van partners uit andere sectoren.

---

¹ Indien bepaalde elementen van de template in het netwerk nog worden ontwikkeld of momenteel nog onduidelijk zijn, beschrijf dan de specifieke timing en mogelijke strategie. De inhoud van deze template is dynamisch.

- Verduidelijk welke personen het aanspreekpunt en de vertegenwoordigers zijn van de verschillende organisaties in het netwerkcomité. Deze partners zijn samen verantwoordelijk voor de organisatorische uitbouw van het netwerk.
- Omschrijf de rol en de taken van de gemandateerden in het netwerkcomité.
- Zullen er acties worden ondernomen om nieuwe partners in het netwerk te integreren? Welke timing wordt hierbij vooropgesteld?

5.2. Organisatorische uitbouw van het netwerk

- De implementatie van het nieuw geestelijk gezondheidsbeleid kinderen en jongeren vraagt de ontwikkeling van een duidelijke netwerkstructuur. Beschrijf op welke wijze het netwerk haar inhoudelijke en een organisatorische opdracht (cfr. hoofdstuk 3.1.3. gids) wil realiseren. Licht m.a.w. de organisatorische uitbouw van het netwerk toe met een situering van de formele overlegstructuren naar samenstelling, mandaten en doelstellingen.
- Verduidelijk op welke manier afstemming en samenwerking gerealiseerd wordt m.b.t. (jong)volwassenen uit de scharnierleeftijd 18 tot 23 jaar, en in het bijzonder met de lokale netwerken voor volwassenen van de projecten art. 107.
- Verduidelijk op welke manier afstemming en samenwerking met partners, zorgaanbieders, instellingen en diensten die zich richten op kinderen, jongeren en hun context, wordt gerealiseerd.

5.3. Management- en bestuursmodel

- ‘Governance’ verwijst naar het bestuurlijke model van het netwerk. Het verwijst naar de coördinatie- en beheersmethoden van het netwerk. Beschrijf de wijze waarop het netwerk en de deelnemende partners gemanaged en beheerd worden met het oog op het realiseren van de missie en visie.
- Duid de beheersstructuren (wisselwerking tussen de formele overlegstructuren) en beslissingsprocedures binnen het netwerk. Verduidelijk hierbij de toetredings- en uittredingsmodaliteiten van partners en de procedures m.b.t. bemiddeling bij conflictsituaties tussen partners, evenals bij beëindiging van de netwerkoevereenkomst.

5.4. Engagements van de partners van het netwerk

- Beschrijf de formele engagements waartoe de partners van het netwerk zich willen verbinden om een nieuw geestelijk gezondheidsbeleid kinderen en jongeren te realiseren.

5.5. Afstemming met lokale beleids- en samenwerkingsinitiatieven

- Geef een kort overzicht van de relevante provinciale/regionale overlegstructuren, beleids- en samenwerkingsinitiatieven met partners, zorgaanbieders, instellingen en diensten die zich richten op kinderen, jongeren en hun context.
- Licht toe op welke wijze het netwerk communiceert en afstemt met deze provinciale/regionale overlegstructuren, beleids- en samenwerkingsinitiatieven.

5.6. Inspraak en empowerment

- De zevende actie van het Nationaal Plan Geestelijke Gezondheid 2015-2020 (cfr. gids) benadrukt het belang van inspraak en empowerment van kinderen en jongeren en hun context op mesoniveau (netwerk). Licht toe op welke wijze inspraak en empowerment van kinderen, jongeren en hun context in het netwerk gerealiseerd kan worden.

- Geef een realistische fasering en planning om deze strategie in de praktijk om te zetten.

5.7. Financiering van het netwerk

- Heeft het netwerk een voorkeur naar een residentiële of ambulante partner aan wie de respectievelijke overheden de bijkomende financiering voor het netwerk kunnen overdragen?
- Geef de contactgegevens.
- Welke afspraken zijn er binnen het netwerk gemaakt m.b.t. deze overdracht van financiële middelen aan het netwerk?

6. Netwerkcoördinatie

6.1. Specifieke modaliteiten netwerkcoördinatie

- Ieder netwerk organiseert netwerkcoördinatie die zowel de inhoudelijke als de organisatorische werking van het netwerk ondersteunt en faciliteert op basis van een duidelijk mandaat gegeven door datzelfde netwerk. De missie en het profiel van de netwerkcoördinatie worden verduidelijkt in de *Richtlijnen voor de netwerkcoördinatie kinderen en jongeren* die reeds zijn overgemaakt aan alle partners binnen de geestelijke gezondheidszorg en die eveneens in bijlage bij deze template zijn gevoegd. Beschrijf kort op welke manier het netwerk de netwerkcoördinatie zal invullen. Specifieke elementen, aanvullend op de richtlijnen, kunnen hier weergegeven worden.

6.2. Praktische modaliteiten netwerkcoördinatie

- Geef de na(a)m(en), contactgegeven(s) van de perso(o)n(en) die de netwerkcoördinatie opnemen.
- Verduidelijk hoeveel uren per week in de netwerkcoördinatie geïnvesteerd wordt.
- Licht toe, indien de netwerkcoördinatie door meerdere personen wordt ingevuld, op welke wijze de werkroosters van deze personen op elkaar afgestemd zijn zodat een permanente coördinatie van het netwerk wordt gegarandeerd.
- Beschrijf waar de netwerkcoördinatie wordt gelokaliseerd en hoe wordt gegarandeerd dat de netwerkcoördinatie autonoom en onafhankelijk van één of enkele partners van het netwerk functioneert.

6.3. Financiële modaliteiten netwerkcoördinatie

- Werk een transparante financiering uit voor de netwerkcoördinatie voor de resterende periode in 2015, alsook een meerjarenplan voor 2016 en 2017. (zie ook de *Richtlijnen voor de netwerkcoördinatie kinderen en jongeren*, hoofdstuk 4)
- Beschrijf op welke wijze de netwerkcoördinatie geïntegreerd wordt met de brugfuncties tussen justitie en de actoren van de geestelijke gezondheidszorg (in het kader van de uitbouw van het zorgtraject voor justitiële jongeren), de overlegfunctie voor kinderen en jongeren binnen de overlegplatforms geestelijke gezondheidszorg, ...

7. Zelfevaluatie van het netwerk

- Het is aangewezen op geregelde tijdstippen de kwaliteit en de performantie van het netwerk te evalueren op basis van een aantal domeinen. De gids beschrijft reeds een aantal kwaliteits- en performantiedomeinen (cfr. hoofdstuk 3.1.6. van de Gids). Geef weer welke kwaliteits- en performantiedomeinen binnen het netwerk belangrijk worden geacht. Geef weer wanneer je deze zal evalueren en op basis van welke indicatoren.

8. Opsomming bijlagen